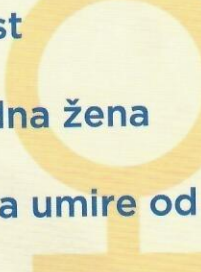

Možemo li
**DANAS
SPRIJEČITI
RAK?**

Što je HPV?

- Skupinu humanih papilomavirusa (HPV) čini više od 200 tipova virusa, od kojih približno 40 može zaraziti anogenitalno područje u muškaraca i žena.
- Većina osoba nema nikakvih znakova niti simptoma HPV infekcije i stoga nije svjesna svoje zaraze, kao ni činjenice da HPV može prenijeti na svog partnera.
- Tipovi HPV-a visokog rizika svojom dugotrajnom prisutnošću u organizmu mogu uzrokovati intraepitelne lezije (neoplazije) visokog stupnja koje, ako su neliječene, mogu uzrokovati rak.

- **Rak vrata maternice najčešća je bolest uzrokovana HPV-om**
 - **Gotovo svakoga dana u Hrvatskoj jedna žena oboli od raka vrata maternice**
 - **Svaki treći dan u Hrvatskoj jedna žena umire od posljedica ove bolesti.**
-

Muškarci i HPV

- Kod muškaraca je veća učestalost infekcija HPV-om nego kod žena, ali se one rjeđe otkrivaju i zato se muškarci smatraju važnim čimbenikom u širenju HPV-a u populaciji.
- Potrebno je obratiti pažnju na bilo kakve izrasline, promjene boje kože spolovila ili pojave svrbeža i nelagode. Tada je potrebno učiniti pregled kod dermatovenerologa ili urologa.
- Kod većine partnera naći će se pozitivan HPV visokog rizika, oko polovice će imati spolne bradavice, a u oko trećine će se dijagnosticirati penilna intraepitelna neoplazija (PIN).
- Za razliku od intraepitelnih neoplazija vrata maternice i anusa, intraepitelne lezije penisa se ne mogu dobro dijagnosticirati citološki (mikroskopskom analizom obrisaka odljuštenih stanica), već je potrebna biopsija svake sumnjive promjene na spolovilu.

Kako se HPV prenosi?

- HPV se prenosi intimnim kontaktom sluznica i kože o kožu. HPV-om se možete zaraziti bilo kojom vrstom spolnog odnosa s osobom koja je već zaražena tim virusom.
- HPV je tako čest da se gotovo svi spolno aktivni muškarci i žene zaraze njime u jednom trenutku svog života.

Koje su ostale bolesti povezane s HPV-om?

Rak usne šupljine i ždrijela

Rak rodnice

Rak stidnice

Rak anusa

Rak penisa

Spolne bradavice

Rak usne šupljine i ždrijela

- Većinom se povezuju s velikom konzumacijom duhana i alkohola. Međutim, u oko trećine slučajeva ne može se povezati s tim rizičnim čimbenicima već s infekcijom visokorizičnim HPV-om.
- Godišnje se u Hrvatskoj dijagnosticira približno 57 novih slučajeva raka usne šupljine i ždrijela.

Rak rodnice

- Većina slučajeva premalignih promjena i raka rodnice obično se razvija na sluznici koja oblaže rodnici blizu vrata maternice i zato se vrlo dobro mogu otkriti Papa testom.
- Godišnje se u Hrvatskoj dijagnosticira približno 15 novih slučajeva raka rodnice.

Rak stidnice

- Rak stidnice je vrsta raka koji se razvija na koži vanjskog spolovila žena.
- Određene vrste raka stidnice pojavljuju se kod mlađih žena i tada se povezuju s infekcijom visokorizičnim tipovima HPV-a.
- Godišnje se u Hrvatskoj dijagnosticira približno 89 novih slučajeva raka stidnice.

Rak anusa

- Rak anusa razvija se na području anusa, koji je otvor donjeg dijela debelog crijeva.
- Godišnje se u Hrvatskoj dijagnosticira približno 27 novih slučajeva raka anusa.

Rak penisa

- Godišnje se u Hrvatskoj dijagnosticira približno 22 novih slučajeva raka penisa.

Spolne bradavice

- Spolne bradavice obično su izrasline boje kože (žućkasto-ružičaste do žućkasto-smeđe boje) koje mogu biti izdignute ili plosnate te male ili velike, a mogu se javljati pojedinačno ili u skupinama. Lako se mogu uočiti na koži vanjskog spolovila i preponama u oba spola.
- Kod žena se mogu javiti unutar rodnice i na vratu maternice te se mogu otkriti tek ginekološkim pregledom.
- U muškaraca se mogu pojaviti na površini penisa ili prepona.
- Liječenje genitalnih bradavica može biti bolan i dugotrajan proces, a može uključivati primjenu krema i gelova, izrezivanje, smrzavanje ili paljenje bradavica.
- Genitalne bradavice često se ponovno javljaju nakon liječenja, osobito u prva 3 mjeseca.

Za HPV ne postoji učinkoviti lijek.

Upravo zato su bitni preventivni pregledi kako bi se što ranije prepoznale posljedice infekcije HPV-om, puno ranije nego što se razvije rak vrata maternice ili drugi oblici raka povezani s HPV-om.

Cijepljenje protiv HPV-a i redoviti preventivni pregledi siguran su put prema zaštiti od bolesti uzrokovanih HPV-om.*

Cijepljenje.

Cijepljenje protiv HPV-a dječaka i djevojčica te mladića i djevojaka, preporučljivo je radi smanjenja rizika od HPV infekcije i može zaštititi od raka i drugih bolesti koje uzrokuje HPV.

- Cjepivo je testirano na učinkovitost i sigurnost
- Primjenjuje se u svim razvijenim zemljama svijeta
- Medicinska struka jasno preporučuje cijepljenje.

Cijepljenje protiv HPV-a dostupno je u Republici Hrvatskoj kao dio Nacionalnog programa cijepljenja protiv HPV-a za djevojčice i dječake u 8. razredu osnovne škole.

Više informacija o besplatnom cijepljenju možete dobiti u Zavodima za javno zdravstvo (školska medicina i epidemiologija)

<http://www.hzjz.hr/zavod/mreza-zavoda/>

ili na stranicama Hrvatske lige protiv raka

<http://hlpr.hr/vijesti/detaljnije/hpv-forum.>

Cijepimo svoju djecu i zaštitimo ih od bolesti uzrokovanih HPV-om.

Izdavač: Hrvatska liga protiv raka
Glavni urednik: prof.dr.sc. **Damir Eljuga**, dr.med.
Autorica teksta: **Jadranka Belan Žuklić**, dr.med.
Lektorica i korektorica: Melita Suljanović, prof.

Tisak: MADURA d.o.o., Zagreb, 2018.
Naklada: 40000 komada

Tisak brošure omogućio
Merck Sharp & Dohme d.o.o.

Poziv na cijepljenje devetvalentnim cjepivom protiv humanog papiloma virusa i informirani pristanak

1. Što je HPV?

Humani papiloma virus (HPV) uzrokuje bradavice i abnormalan rast tkiva (premaligne lezije i rak). Postoji više od 100 tipova HPV-a. Većina infekcija HPV-om ne uzrokuje simptome i prolazi sama od sebe. No HPV može kod muškaraca i žena uzrokovati karcinome anogenitalnog područja, glave i vrata, kao i spolne bradavice. Od karcinoma uzrokovanih HPV-om najčešći je karcinom vrata maternice (cerviksa). Prema Registru za rak Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Hrvatskoj svake godine od invazivnog karcinoma cerviksa oboli oko 350 žena, a preko 100 ih umre.

2. Cjepivo protiv HPV-a: Zašto se cijepiti?

Cjepivo protiv HPV-a namijenjeno cijepljenju učenika i učenica sadrži sljedeće tipove HPV-a: 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 i 58 i dostupno je pod nazivom Gardasil 9. Koristi se za zaštitu od premalighnih lezija i raka cerviksa, stidnice (vulve), rodnice (vagine) i čmara (anusa), te bradavica anogenitalnog područja uzrokovanih određenim tipovima HPV-a. Očekuje se da je zaštita cjepivom protiv HPV-a dugotrajna. Međutim, cijepljenje nije zamjena za probir raka vrata maternice, pa žene i dalje trebaju redovito ići na ginekološke preglede i citološki bris (Papanicolaou ili Papa-test). Ovo cjepivo sprečava oko 90 % karcinoma cerviksa, oko 70 – 80 % premalighnih promjena na cerviksu, oko 90 % anogenitalnih bradavica te smanjuje učestalost abnormalnog rasta tkiva vulve, vagine i anusa.

3. Kome se preporučuje cijepljenje protiv HPV-a i kada?

Ovo cjepivo protiv HPV-a se koristi kod žena i djevojaka te mladića i muškaraca u dobi od devet godina nadalje.

Djevojčice i dječaci u dobi do uključivo 14 godina primaju dvije doze cjepiva u razmaku od šest mjeseci. Nakon petnaestog rođendana se cjepivo prima u tri doze. Preporučuje se razmak od dva mjeseca između prve i druge doze te četiri mjeseca između druge i treće doze. Razmaci između doza mogu biti i dulji, a preporučuje se da se sve tri doze prime unutar 12 mjeseci. Cjepivo

protiv HPV-a se smije primjenjivati istovremeno s drugim cjepivima.

Cjepivo je besplatno za djecu koja pohađaju osmi razred osnovne škole.

4. Neke se osobe ne bi trebale cijepiti cjepivom protiv HPV-a ili je cijepljenje potrebno odgoditi

• Osobe koje su imale alergijsku reakciju opasnu po život na bilo koju komponentu cjepiva protiv HPV-a ili na prethodnu dozu cjepiva protiv HPV-a ne smiju primiti ovo cjepivo. • Osobe koje su blago bolesne u trenutku predviđenog cijepljenja se mogu cijepiti. Kod ozbiljnije bolesnih osoba treba odgoditi cijepljenje dok ne ozdrave. Ako je Vaše dijete već cijepljeno protiv HPV-a, nema potrebe za ponovnim cijepljenjem.

5. Koji su rizici cijepljenja?

Ovo je cjepivo u upotrebi širom svijeta i pokazalo se sigurnim. Ipak, bilo koji lijek može uzrokovati ozbiljan problem poput teške alergijske reakcije. Međutim, rizik razvoja ozbiljne nuspojave nakon primjene bilo kojeg cjepiva je izuzetno malen, a životno ugrožavajuće reakcije nakon cijepljenja su vrlo rijetke. U slučaju razvoja takvih reakcija, koje se obično dogode u roku od nekoliko minuta do nekoliko sati nakon cijepljenja, neophodno je zatražiti liječničku pomoć.

Poznata je pojava blagih do umjerenih reakcija nakon primjene cjepiva protiv HPV-a. Te reakcije ne traju dugo i prolaze same od sebe. Najčešće nuspojave cjepiva (kod više od 1 na 10 osoba) su glavobolja, bol u mišićima, reakcije na mjestu injekcije kao što su bol, crvenilo i oticanje te iscrpljenost (umor). Kratke nesvjestice i povezani simptomi (poput grčevitih pokreta) mogu se javiti nakon bilo kojeg medicinskog zahvata, uključujući i cijepljenje. Da bi se izbjegla pojava nesvjestica i ozljeda uzrokovanih padovima, preporučuje se nakon cijepljenja ostaniti sjediti oko 15 minuta.

Nadzor nad sigurnošću primjene cjepiva protiv HPV-a i kontinuirana procjena koristi i rizika cijepljenja se za ovo cjepivo provodi jednako kao i za druga cjepiva i lijekove.

Cijepljenje provodi nadležni školski liječnik kojem se možete obratiti za sve dodatne informacije:

Molimo roditelja/staratelja da ispunji sljedeće rubrike obrasca i vrati ga nadležnom školskom liječniku (prilikom dolaska djeteta na cijepljenje ili prema uputama liječnika):

Ovime potvrđujem da sam prije cijepljenja upoznat/a s očekivanom djelotvornošću i mogućim nuspojavama cjepiva protiv infekcije HPV-om.

Slažem se da moje dijete primi cjepivo protiv infekcije HPV-om

Ne slažem se da moje dijete primi cjepivo protiv infekcije HPV-om

Upišite + u kvadratić ispred odgovarajućeg odgovora

Ime i prezime djeteta:

Potpis roditelja/staratelja, mjesto i datum

Napomena: Molimo da učenica/k sa sobom na cijepljenje donese ispunjeni obrazac, zdravstvenu iskaznicu i iskaznicu o cijepljenju, medicinsku dokumentaciju ako boluje od kakvih bolesti, uzima lijekove ili je bila/bio na operativnom zahvatu. Učenice/i na cijepljenje dolaze same/i. Ako roditelj/staratelj želi, može doći u pratnji učenice/ka. Sve napomene liječniku možete napisati ovdje: